

Bravo, Kaufmann

Bravo, Peralada

TEXT

Marcel Gorgori
 <marcel37@terra.es>
 Periodista i escriptor

IL·LUSTRACIÓ
 Sergi Solans

He d'admetre que, quan fa uns mesos vaig saber que el Festival Castell de Peralada anunciava per a aquest agost un recital de Jonas Kaufmann, el tenor *spinto* més reputat i valorat del panorama operístic internacional, em van venir al cap dues preguntes un pèl pessimistes. La primera: "Vols dir que acabarà venint?". I la segona: "Si acaba cantant, mereixerà realment la fama que ha assolit en els darrers anys?" Doncs bé, el primer que vull fer en aquestes ratlles és proclamar el goig que sento de poder respondre amb un 'sí' rotund totes dues preguntes. Sí, va venir. I sí, no tinc cap dubte que mereix la fama que té. I tant, que la mereix!

A continuació vull justificar els motius del meu pessimisme inicial.

Quan hi ha comptadíssims cantants al món que puguin defensar amb excel·lència una de les veus operístiques més atractives i valorades pel públic, com és la veu de tenor *spinto*, els artistes que la posseeixen i que poden fer-ho esdevenen inevitablement la joia de la corona que tothom vol

exhibir. Els grans teatres del món saben perfectament que són els grans cantants i els grans músics els que donen, de veritat, un valor afegit a un muntatge operístic. Saben que són ells els que, aconseguint comunicar intensament amb el públic, poden convertir l'assistència a una òpera en un experiència única i inesborrable del record dels afortunats que l'han viscuda. És justament per això que tots miren d'atraure aquestes figures, i també per això que elles, davant l'enorme demanda que a partir d'un moment determinat comencen a tenir, veuen augmentar, també de manera enorme, els seus catxets i la quantitat de dies que han de cantar al llarg de l'any.

En el cas del tenor alemany Jonas Kaufmann el reconeixement mundial que en pocs anys ha obtingut ha comportat també, sigui per excés de funcions, o sigui per altres raons derivades de l'èxit, un nombre important de cancel·lacions. Destacats teatres del nostre país han vist frustrats els seus intents de poder-lo presentar al públic català, i també a l'espanyol, havent anunciat que ho farien. D'aquí vénen, doncs, els meus dubtes inicials en relació a si realment el Festival de Peralada aconseguiria que cantés, donant-nos així a tots l'oportunitat d'escoltar-lo per primera vegada en viu, en un repertori estrictament operístic. Poques hores abans d'escriure aquestes ratlles, estava assegut encara als jardins del Castell de Peralada escoltant Kaufmann, i per tant em sento obligat a dir: Bravo, Peralada!

Però si aquest matí em couen encara les mans no és pas per haver aplaudit l'organització del festival, sinó per haver resolt, també amb un 'sí' inapel·lable, el segon dels dubtes que em plantejava, relatiu a si el tenor alemany mereixeria o no la fama que el precedia. Amics, mai no m'ha agradat assignar 'el millor' en res, en primer lloc perquè aquesta categoria d'influència americana em sembla sempre injusta, sempre subjectiva, i sempre impossible d'aplicar, i en segon lloc, perquè

em sembla que no fa cap falta aplicar-la. Ara bé, del fet que Jonas Kaufmann està a l'alçada dels millors tenors *spintos* de la història no en tinc cap dubte. De fet, les eternes ovacions, aplaudiments i bravos que li va proferir un públic que no es movia de la cadira —o de davant si estava dret— i que van allargar el concert a base de bisos, molt més enllà del que estava previst, mostraven que cap dels assistents en tenia, de dubtes.

Posats a buscar puntes, potser sí que una part de l'estil personal de Kaufmann, que consisteix a cobrir en alguns moments potser en excés la mitja veu i els *pianos*, és menys reeixit que quan treu tota la veu enfora. Potser sí que a "La fleur que tu m'avais jetée" de *Carmen* ho va fer en excés, però... quants tenors *spintos* es molesten a apianar la veu i a donar-li matisos i colors per augmentar-ne l'expressió? Siguem generosos: molt pocs. Potser sí que on llueix més és en el repertori alemany —el *Lohengrin* que va fer és un dels millors que he sentit mai— i que en canvi ell canta també molt de repertori italià... O potser no! Perquè el "Cielo e mar" de *La Gioconda* amb què va obrir el concert trigarem a oblidar-lo, i el "Mamma, quel vino" de la *Cavalleria rusticana* va ser una mostra de perfecta expressió verista, de veu enfora, i de facilitat a l'agut! És veritat que, en Kaufmann, tenim un gran Lohengrin i un gran Siegmund, però després d'haver escoltat l'"Improviso", de l'*Andrea Chénier* de Giordano, que va interpretar,estic absolutament convençut que serà també un gran Chénier.

No és fàcil de pair que a tot arreu et col·loquin l'etiqueta d'"el millor"; no li és a Juan Diego Flórez, com a tenor lleuger, no li és a Rolando Villazón ni a Roberto Alagna, com a tenors lírics, ni tampoc li serà a Jonas Kaufmann, com a tenor *spinto*. Però si paeix bé la fama i no perd el cap, us asseguro que tenim per endavant grans nits d'emoció com la de Peralada, des de la qual no ens cansarem de cridar "Bravo, Kaufmann! Bravo!".